TROBALLES ARQUEOLOGIA

Llum a la història dels cavalls

Confirmen que la domesticació d'aquest animal va ser fa 4.200 anys al nord del Caucas || En un estudi internacional amb participació de la UdL

| LLEIDA | Els ascendents dels actuals cavalls domèstics provenen de les estepes pòntiques, al nord del Caucas, i no de la cultura Botai de l'Àsia central, com es pensava fins ara. Així ho ha confirmat una investigació internacional en què han participat el Grup d'Investigació Prehistòrica i l'equip d'investigació Sigarra de la Universitat de Lleida. L'estudi genètic més gran realitzat fins ara, que acaba de publicar la revista *Nature*, conclou que els èquids domesticats fa 4.200 anys van substituir un altre tipus de cavalls existents en aquell moment, fins i tot als primers domats un mil·lenni abans, fa 5.500 anys a Àsia, i es van estendre ràpidament.

UDL

El Grup d'Investigació Prehistòrica de la UdL treballant en el jaciment dels Vilars d'Arbeca.

El projecte

Un equip de 162 investigadors de 114 institucions de 30 països ha col·laborat en aquest projecte que ha permès identificar els orígens genètics, geogràfics i temporals dels cavalls domèstics moderns. Per fer-ho, han seqüenciat el genoma de 273 restes de cavalls que van poblar diverses regions d'Euràsia en un arc cronològic que s'estén entre els anys 50.000 i el 200 aC, incloent-hi mostres dels jaciments dels Vilars d'Arbeca i Sigarra (Anoia).

L'investigador principal i responsable del projecte, Ludovic Orlando, assegura que "l'explosió demogràfica d'aquests èquids no té cap equivalent en els últims 100.000 anys. Va ser llavors quan vam agafar el control de la reproducció de l'animal i els vam produir en massa". Així, els DOM2 van substituir totes les poblacions locals de cavalls entre els anys 1.500-1.000 aC. Els jaciments catalans han aportat el 60 per cent de la mostra genètica d'equins peninsulars de l'estudi.

Totes les restes van ser estudiades al laboratori d'Arqueologia de la UdL, abans de l'anàlisi genètica a França.

Les restes trobades als Vilars d'Arbeca, peça clau de l'estudi

■ El jaciment dels Vilars d'Arbeca, on s'han documentat inhumacions de fetus de cavalls úniques a tota la mediterrània protohistòrica, "aporta l'evidència més antiga fins al moment de l'arribada dels cavalls DOM2 a la península Ibèrica datada del segle VII aC", destaca la investigadora de la UdL Ariadna Nieto Espinet.

Aquest llinatge es correspon genèticament amb el dels cavalls domèstics moderns. Actualment, un dels fetus d'èquid dels Vilars està exposat al Museu d'Arqueologia de Catalunya, a la capital catalana.

La Factoria dels Reixos tornarà aquest Nadal

| LLEIDA | La Paeria repetirà una nova edició de la Factoria dels Reixos per Nadal després de la bona acollida per part de la ciutadania en la seua estrena durant la pandèmia com a alternativa a les tradicionals cavalcades, segons va dir ahir el regidor de Joventut, Festes i Tradicions a la Paeria, Ignasi Amor, a UA1.

Primer simposi sobre les falles del Pirineu

| BAGÀ | Bagà i Sant Julià de Cerdanya, al Berguedà, acolliran el primer Simposi Internacional de les Festes del Foc al Pirineu, del 27 al 29 d'octubre, per debatre el futur de les festes, la seua evolució o què es pot fer per salvaguardar-les, entre altres qüestions, a més de l'impacte de la Covid. Hi participaran experts fallaires de tot Catalunya, inclòs el Pirineu lleidatà, així com d'Aragó, Andorra i França.

Canvi a la presidència de la Fundació Aspamis

| LLEIDA | El patronat de la Fundació Aspamis, que atén persones amb discapacitat intel·lectual, va fer el mes de setembre passat una reunió per aprovar canvis als òrgans de govern després de la mort del president de l'entitat, Josep M. Serveto Camats. El càrrec l'ocuparà ara Carlos Tarragona, mentre que Josep Serveto serà el vicepresident i Sisco Serveto, el tresorer, segons va informar l'entitat en un comunicat.

FORMACIÓ INVESTIGACIÓ

La UdL inaugura un congrés d'intel·ligència artificial

Amb vuitanta inscrits fins demà

| LLEIDA | L'anàlisi d'efectes negatius i opinions d'odi a les xarxes socials, la detecció de càncer a través de l'anàlisi d'imatges o les aplicacions en el disseny de prototips i models industrials són alguns dels cinquanta treballs que es presenten al Congrés Internacional de l'Associació Catalana d'Intel·ligència Artificial (ACIA), que ahir va arrancar la vint-i-tresena edició al campus de Cappont de la Universitat de Lleida i que es prolongarà fins demà divendres. En la iniciativa participen vuitanta experts, la majoria d'universitats i centres d'investigació de Catalunya, encara que també hi ha investigadors inscrits de diferents punts de l'Estat com Galícia o Andalusia. El congrés se celebra en format virtual a excepció de la sessió inaugural, que va anar a càrrec de la directora de l'Escola Politècnica Superior de la UdL, Magda Valls.

MAITE MONNÉ

Una de les sessions inaugurals del congrés, ahir a Lleida.

Demà divendres tindrà lloc la clausura i l'entrega de premis de l'associació. Entre les conferències magistrals destaca demà la de Patty Kostkova, directora del Centre IRDR de Salut Pública Digital en Emergències de la University College de Londres, que versarà sobre tecnologies de salut pública digital.

PROJECTES ATENCIÓ

Bellpuig impulsa una cooperativa de cures i incorpora una tècnica

| BELLPUIG | L'ajuntament de Bellpuig, amb el suport de Ponent Coopera, treballa en la creació d'una cooperativa que pugui oferir serveis d'atenció i de cures a les persones i a les llars d'aquest municipi de l'Urgell. El mes de juny passat es va dur a terme una presentació del projecte a la qual van assistir diferents persones interessades a oferir els seus serveis com a treballadores i també com a usuàries. Durant la presentació es va explicar el funcionament i els passos a seguir per aconseguir amb èxit la creació de la cooperativa. Així mateix, aquest mes s'ha contractat, a través de Ponent Coopera, una persona a mitja jornada com a tècnica amb l'objectiu de coordinar el projecte. Aquesta professional, M. Lluïsa Puig i Rius, auxiliar clínica a domicili, contactarà amb una setantena de persones interessades a participar en la cooperativa. La regidora d'Igualtat de Bellpuig, Sandra Oriola, va confiar a poder posar en marxa el projecte ben aviat i va assenyalar que aquest reflecteix "el nostre compromís d'impulsar i acompanyar projectes professionals des d'una perspectiva que va més enllà de la dimensió econòmica", ja que està pensat en clau de dignificar el treball de cures a partir de l'economia social i solidària.

A més, Ponent Coopera ha rebut més demandes d'altres municipis lleidatans interessats, com Algerri, que ja ha iniciat el procés per crear una cooperativa de cures.